

Titel Eindevaluatie UNIFIL Maritiem

Eindevaluatie UNIFIL Maritiem
15 december 2006 – 1 maart 2008

- Hr. Ms. De Ruyter -

25 april 2008

Titel Eindevaluatie UNIFIL Maritiem

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
1.1. UNIFIL Maritiem	2
1.2. Doelstelling	2
1.3. Structuur	2
2. Elementen van het toetsingskader	3
2.1. Gronden voor deelneming	3
2.2. Politieke aspecten	4
2.3. Mandaat	4
2.4. Deelnemende landen	5
2.5. Invloed	5
2.6. Militaire aspecten	6
2.7. Risico's	8
2.8. Geschiktheid	9
2.9. Duur van de deelname	10
2.10. Financiën	10
3. Afsluiting	11
Afkortingen	12

1. Inleiding

1.1. UNIFIL Maritiem

Ter beëindiging van het Israëlische militaire optreden in Libanon in de zomer van 2006, besloot de VN-Veiligheidsraad tot de ontplooiing van een maritieme component als onderdeel van de *United Nations Interim Force In Lebanon* (UNIFIL). De Nederlandse deelname aan deze multinationale *Maritime Task Force* (MTF) begon op 15 december 2006 en werd op 29 februari 2008 beëindigd. In die periode maakten drie fregatten en een bevoorradingsschip van de Koninklijke Marine deel uit van UNIFIL MTF: achtereenvolgens Hr. Ms. Van Galen, Hr. Ms. Van Speyk, Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Amsterdam. Tevens was een Nederlandse liaisonofficier geplaatst bij het UNIFIL hoofdkwartier te Naqoura (Libanon).

1.2. Doelstelling

In deze eindevaluatie wordt de deelname van Nederland aan UNIFIL MTF beschouwd.

De eindevaluatie is gestructureerd op basis van de elementen van het Toetsingskader. De evaluatie beoogt de uitgangspunten, verwachtingen en doelstellingen van het regeringsbesluit tot uitzending, zoals verwoord in de Kamerbrief van 22 september 2006, te toetsen aan de praktijk. Hiertoe zal worden nagegaan welke aspecten van de planning, voorbereiding, uitvoering en afwikkeling van de missie vanuit het oogpunt van doelmatigheid en doelgerichtheid hebben voldaan dan wel vatbaar zijn voor verbetering, om hieruit voor lopende en toekomstige operaties lering te trekken.

Deze eindevaluatie is tot stand gekomen onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken.

1.3. Structuur

Deze evaluatie bestaat uit drie delen. Na hoofdstuk één, de inleiding, komen in hoofdstuk twee de elementen uit het Toetsingskader aan de orde. In hoofdstuk drie wordt de evaluatie afgesloten. Ten slotte volgt een overzicht van de gebruikte afkortingen.

2. Elementen van het toetsingskader

2.1. Gronden voor deelneming

Het tot stand brengen van vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten is een belangrijke doelstelling van het Nederlandse buitenlands beleid. Het is één van de speerpunten in het regeerakkoord "Samen Werken, Samen Leven".

Het besluit van de VN-Veiligheidsraad (VNVR) tot ontplooiing van een versterkte UNIFIL-missie, inclusief maritieme component, was in augustus 2006 een belangrijke factor voor de beëindiging van het Israëlische militaire optreden in Zuid-Libanon. Nederland had bij de betrokken landen in de regio aangedrongen in te stemmen met de VNVR-resolutie 1701. Dat beide landen instemden met resolutie 1701 getuigde van de wil van beide regeringen het conflict te beëindigen. In deze context vond de regering het belangrijk om door middel van een concrete bijdrage aan het versterkte UNIFIL uitdrukking te geven aan de steun van ons land voor deze operatie. Dit te meer aangezien zowel de Libanese als de Israëlische regering ons land ook om een dergelijke bijdrage hadden verzocht, zoals de Kamer was gemeld per brief d.d. 24 augustus 2006 (Kamerstuk 23 432/21 501-02, nr. 206). Door vanaf 15 december 2006 tot en met 29 februari 2008 deelgenomen te hebben aan de MTF van UNIFIL heeft Nederland zijn verantwoordelijkheid genomen en een bijdrage kunnen leveren aan het tot stand brengen van vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten.

Voorts ijvert Nederland voor effectief multilateralisme en hecht derhalve, zoals bekend, een groot belang aan de rol van de VN bij de aanpak van internationale crisissituaties. Op de weg naar een duurzame, lange-termijn oplossing voor de situatie in het Midden-Oosten heeft VNVR-resolutie 1701 een centrale rol toebedeeld aan de versterkte VN-operatie UNIFIL. Daarnaast hechte Nederland aan de uitstekende samenwerking met buurland Duitsland en andere deelnemende landen in deze operatie. Tijdens het bezoeken van de minister van Buitenlandse Zaken aan het Midden-Oosten bleek dat de landen in de regio, in het bijzonder Israël, tevens groot belang toekenden aan de maritieme component van UNIFIL.

- Hr. Ms. Van Galen -

2.2. Politieke aspecten

UNIFIL speelt een essentiële rol bij het herstel van de veiligheid in Libanon. In relatief korte tijd heeft UNIFIL bereikt dat er geen gewapende groeperingen actief en zichtbaar zijn in het gebied ten zuiden van de Litani rivier. Ook heeft het Libanese leger, voor het eerst sinds het uitbreken van de burgeroorlog in 1975, posities ingenomen in het voorheen door Hezbollah gecontroleerde zuiden van Libanon. Op een aantal kleinere incidenten na hebben zich aan de grens (de Blauwe Lijn) tussen Libanon en Israël sinds de zomer van 2006 geen moeilijkheden meer voorgedaan. UNIFIL heeft, in overleg met het Libanese en het Israëlische leger, delen van de grens zichtbaar gedemarqueerd met als doel onduidelijkheden te voorkomen die kunnen escaleren in gewapende incidenten. Ook is een tripartiet overleg ingesteld waarbij periodiek tussen de betrokken partijen onderwerpen worden besproken die een gevaar (kunnen) vormen voor de stabiliteit in Libanon.

UNIFIL MTF biedt daarbij ondersteuning bij het beveiligen van de zee grens om illegale invoer van wapens en aanverwant materieel te voorkomen. Dit is één van de stappen die volgens resolutie 1701 ten uitvoer gebracht dienen te worden. Nederland kan terugkijken op een succesvolle bijdrage aan de operatie. De samenwerking met andere partners binnen de maritieme taakgroep, met name *lead nation* Duitsland, is naar alle tevredenheid verlopen, evenals de samenwerking met de Libanese strijdkrachten en de VN. Voortzetting van de maritieme taakgroep van UNIFIL na het vertrek van Nederland is verzekerd, onder meer door de overname van de leidende rol door *European Maritime Force* (EUMARFOR), een maritiem samenwerkingsverband van Frankrijk, Spanje, Portugal en Italië.

2.3. Mandaat

De oorspronkelijke rechtsgrondslag voor UNIFIL is te vinden in VN-Veiligheidsraad resoluties 425 en 426, beide van 19 maart 1978. Deze zijn aangevuld door resolutie 1701 van 11 augustus 2006. In deze resolutie besloot de Veiligheidsraad het mandaat van UNIFIL uit te breiden met een aantal taken, waaronder het op verzoek van de Libanese regering ondersteuning bieden bij het beveiligen van de grenzen en andere plaatsen van binnenkomst om de invoer van wapens en aanverwant materieel zonder toestemming van de Libanese regering te voorkomen. Op 6 september heeft de Premier van Libanon in een brief aan de Secretaris-Generaal van de VN (SGVN) een verzoek om bijstand bij deze taak gedaan. Op basis hiervan zijn afspraken gemaakt over een taakverdeling tussen de Libanese marine en UNIFIL MTF.

Resolutie 1701 gaf UNIFIL de bevoegdheid om alle noodzakelijke actie te nemen om:

- zeker te stellen dat haar operatiegebied niet wordt gebruikt voor vijandelijke activiteiten;
- pogingen om met geweld te voorkomen dat zij haar mandaat kan uitvoeren tegen te gaan;
- VN personeel, gebouwen, installaties en uitrusting te beschermen;
- de veiligheid en bewegingsvrijheid van VN personeel en humanitaire hulpverleners te garanderen;
- burgers die direct bedreigd worden met lichamelijk geweld te beschermen.

Titel Eindevaluatie UNIFIL Maritiem

De rechtsgrondslag en het mandaat van UNIFIL zijn door de VN veiligheidsraad verlengd met resolutie 1773 van 24 augustus 2007.

Alle Nederlandse schepen hebben in hun rapportages aangegeven dat het mandaat voldoende duidelijk en uitvoerbaar was.

2.4. Deelnemende landen

UNIFIL MTF heeft in de gehele periode van Nederlandse deelname, vanaf december 2006, in wisselende samenstelling geopereerd. Duitsland, Griekenland en Turkije hebben van begin af aan deelgenomen aan deze missie. Denemarken, Noorwegen en Zweden hebben tot najaar 2007 bijdragen geleverd.

Tijdens hun inzetperiode hebben de Nederlandse schepen in het operatiegebied intensief samengewerkt met de maritieme eenheden van de andere deelnemende landen. De internationale samenwerking die ook buiten missies om kenmerkend is voor de inzet van marine eenheden leverde hier zijn resultaat op. De samenwerking met de Duitse Commandant *Task Force* (CTF) was uitstekend. De (lopende) uitwisselingen, gecombineerde opleidingen en gezamenlijke oefeningen met de Duitse marine werpen hier hun vruchten af.

- Hr. Ms. Van Speyk -

2.5. Invloed

Nederland neemt als lid van de VN deel aan het besluitvormingsorgaan voor deze operatie. In aanvulling hierop vinden rechtstreekse contacten plaats met betrokken partnerlanden, zoals in de eerste plaats Duitsland. Ook met de betrokken landen in de regio, waaronder Libanon en Israël, maar bijvoorbeeld ook Syrië, heeft Nederland goede contacten.

In het operatiegebied zijn aanvullende Nederlandse suggesties ten aanzien van de planning en uitvoering van de operaties in voldoende mate ter harte genomen en geïmplementeerd.

2.6. Militaire aspecten

2.6.1 Militaire opdracht

UNIFIL MTF heeft tot taak de Libanese regering ondersteuning te bieden bij het beveiligen van de zee grens om illegale invoer van wapens en aanverwant materiaal naar de strijdende partijen in Libanon te voorkomen. Het daartoe aangewezen operatiegebied, aangeduid met *Area of Maritime Operations* (AMO), omvatte het zeegebied voor de Libanese kust en het luchtruim daarboven. Dit gebied, met een omvang van circa 100 bij 50 mijl, was verdeeld in zones. In de binnenzone, die een deel van de territoriale wateren omvatte, patrouilleerden voornamelijk Libanese marine-eenheden. In de andere zones was UNIFIL MTF actief, maar had (steeds) toegang tot het gehele gebied om een adequaat overzicht over de bewegingen op zee en in de lucht te garanderen. Met de Libanese regering waren sluitende afspraken gemaakt over UNIFIL-operaties in de territoriale wateren (in geval van *hot pursuit*, op Libanees verzoek, op verzoek van C-UNIFIL MTF in geval van een concrete aanleiding). Deze situaties hebben zich tijdens de inzetperiode overigens niet voorgedaan. Binnen de gestelde kaders was de militaire opdracht uitvoerbaar. De Nederlandse eenheden waren bovendien voorbereid en in staat ook een volgende stap in de escalatieladder, het *boarden* van mogelijk verdachte schepen, al dan niet met toestemming van het te *boarden* schip, uit te voeren.

2.6.2 Wijze van optreden

De militaire opdracht werd uitgevoerd in de vorm van een *Maritime Interdiction Operation* (MIO). Binnen het operatiegebied werd alle scheepvaart met bestemming Libanon door UNIFIL MTF gelokaliseerd, geïdentificeerd en ondervraagd. Verdachte scheepvaart werd begeleid en overgedragen aan de Libanese autoriteiten die het schip konden *boarden* maar doorgaans oprichten naar een haven om het te onderzoeken. Aan boord van het vlaggenschip in het operatiegebied was steeds een Libanese liaisonofficier, die als contactpersoon tussen UNIFIL MTF

Titel Eindevaluatie UNIFIL Maritiem

en de Libanese autoriteiten optrad. Zodoende werd een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid voor het voorkomen van illegale doorvoer van wapens bij de Libanese autoriteiten gelegd. Bij afwezigheid van het Duitse vlaggenschip kwam de Libanese liaisonofficier aan boord van het schip dat op dat moment was aangewezen als MIO-commandant. Schendingen van het Libanese luchtruim werden gemeld aan het hoofdkwartier van UNIFIL.

Tot aan het moment van beëindiging van de Nederlandse deelname heeft UNIFIL MTF ruim 13.000 schepen ondervraagd (*hailings*), waarvan 1.714 door de Nederlandse schepen. Circa 50 schepen zijn door de Libanese autoriteiten onderzocht. Voor zover waarneembaar zijn geen wapenleveranties over zee binnen gekomen.

2.6.3 Het vereiste militaire vermogen

Voor de taken voortvloeiend uit het mandaat achtte de CTF de permanente aanwezigheid van vier fregatten, drie ondersteunende schepen, snelle patrouillevaartuigen en maritieme patrouille vliegtuigen noodzakelijk. Nederland heeft hiervoor driemaal één fregat aangeboden en tenslotte een bevoorradingsschip die alle primair als MIO eenheid zijn ingezet. De samenstelling van UNIFIL MTF was evenwichtig. Met de beschikbaar gestelde eenheden was volledige dekking van het operatiegebied gegarandeerd. Er was voldoende helikoptercapaciteit voor patrouille en logistieke ondersteuning. De Nederlandse schepen bleken voldoende toegerust om de missie succesvol uit te kunnen voeren.

- Hr. Ms. Amsterdam -

2.6.4 Geweldsinstructie

Op basis van het mandaat van UNIFIL zijn door de VN *Rules of Engagement* (ROE) opgesteld. Deze boden voldoende mogelijkheden voor zelfbescherming en het uitvoeren van de opgedragen taken. De ROE waren voor alle deelnemende landen gelijk. Nederland heeft geen *caveats* aangebracht op de ROE. Overigens is van geweldsaanwending door geen van de Nederlandse schepen (of die van de andere deelnemende landen) sprake geweest. De CTF was zeer terughoudend in het delegeren van autorisaties voor het gebruik van ROE's naar zijn ondercommandanten.

Titel Eindevaluatie UNIFIL Maritiem

Op basis van de ROE zijn Nederlandstalige instructiekaarten geweldgebruik voor *boarding* en voor *force protection* vastgesteld door de Commandant der Strijdkrachten (CDS). Tijdens de missie zijn op grond van interne evaluatie aanbevelingen gedaan om de gebruiksvriendelijkheid van de instructiekaarten te verbeteren. Dit heeft ertoe geleid dat enkele aanpassingen zijn doorgevoerd in deze instructiekaarten.

2.6.5 Bevelsstructuur

Het *Department of Peace Keeping Operations* (DPKO) van de VN stuurde vanuit New York namens de SGVN de UNIFIL missie aan. De Commandant van UNIFIL, de *Force Commander* (FC), bevond zich in Naqoura (Libanon) en was verantwoordelijk voor de UNIFIL-operaties in Libanon op land en in de lucht als mede de UNIFIL MTF operaties voor de kust. Bij aanvang van de Nederlandse deelname trad Duitsland op als Commandant van de maritieme *Task Force*. De Nederlandse schepen waren volledig geïntegreerd in deze bevelsstructuur. In het maritieme element van het hoofdkwartier te Naqoura (*Naval Operations Centre* (NOC)) was een Nederlandse liaisonofficier (LO) opgenomen. Deze werkte tevens als *shift director* in het *Joint Operations Centre* (JOC).

Bij afwezigheid van de Duitse CTF hebben alle Nederlandse schepen, inclusief het bevoorradingschip, tijdelijk het MIO-commando waargenomen. Dit gebeurde niet bij toerbeurt door de aanwezige schepen, maar op basis van geschiktheid en vertrouwen dat de Duitse CTF had in de Nederlandse eenheid. In deze periodes was een Libanese liaisonofficier aan boord geëmbarkeerd. Het Nederlandse fregat kreeg steeds de leiding bij het bewaken van het luchtruim boven het operatiegebied. Dit betekende onder meer regelmatig contact met de Libanese en Israëliëse luchtruimbewaking.

Nederland heeft steeds *full command* behouden over de Nederlandse schepen. De nationale bevelslijn verliep via de *Senior National Representative* (SNR) naar de Directie Operaties (DOPS) van de Defensiestaf (DS). De commandanten van de Nederlandse schepen fungeerden als *Red Card Holder* (RCH). De Nederlandse liaison-officier bij het UNIFIL hoofdkwartier te Naqoura trad op als SNR. Het CZSK was als Coördinerend OPCO verantwoordelijk voor de logistieke instandhouding. Het vrijwel dagelijkse contact tussen het operatiegebied en Nederland verliep vlot en effectief.

2.7. Risico's

Voor wat betreft de risico's gedurende de UNIFIL MTF missie was aangegeven dat de strijdende partijen over voldoende middelen beschikten om de andere partij met militaire of geïmproviseerde middelen te bestrijden. Daarbij was aangegeven dat zowel een Nederlands fregat als bevoorradingschip over voldoende wapens en waarnemingsmiddelen beschikte om deze dreiging het hoofd te kunnen bieden.

Van de partijen die over middelen beschikken die voor eenheden buiten zichtbereik van de kust een risico vormen, is alleen de Israëliëse luchtmacht boven zee actief geweest. Dit is, mede door goede communicatie, geen groot veiligheidsrisico geweest.

Titel Eindevaluatie UNIFIL Maritiem

Er zijn wel regelmatig terroristische dreigingwaarschuwingen tegen onder andere UNIFIL MTF eenheden uitgegeven. Deze dreiging was matig tot hoog voor schepen opererend dicht onder de kust of binnenliggend in een Libanese haven.

De dreiging in het operatiegebied tegen de Nederlandse schepen (bijna altijd 12 zeemijnen uit de kust of verder) is doorgaans laag geweest. De snelheid waarmee deze dreiging kon escaleren maakte een hoge operationele gereedheid van zowel bemanning als wapensystemen, inclusief de boordhelikopter, daardoor wel steeds noodzakelijk. *Force Protection* maatregelen waren derhalve op 24/7 basis vereist. Dreigingwaarschuwingen naar de Nederlandse eenheden zijn zowel door de commandant van UNIFIL MTF als de MIVD uitgegeven.

2.8. Geschiktheid

De fregatten en het bevoorradingschip hebben zich als uitstekend platforms bewezen voor het uitvoeren van de MIO operatie zoals verlangd in het kader van UNIFIL MTF. De Nederlandse schepen en hun bemanningen bleken door hun hoge graad van getraindheid en inzetgereedheid in alle opzichten in staat bij te dragen aan de succesvolle uitvoering van de opdracht van UNIFIL MTF. De beschikbaarheid van de boardingcapaciteit gaf de CTF steeds de mogelijkheid om op te schalen (*escalation dominance*).

De Nederlandse fregatten waren beschikbaar gesteld voor alle taken verbonden aan de inzet van UNIFIL MTF, inclusief *opposed boardings*. Het bevoorradingschip was bovendien beschikbaar voor het leveren van logistieke ondersteuning om daarmee het voortzettend vermogen van de *Task Force* te vergroten. De capaciteiten waarover de Nederlandse schepen op het gebied van waarneming, communicatie, bevelvoering en slagkracht beschikten, sloten uitstekend aan bij de militaire opdracht van UNIFIL MTF.

De bij het hoofdkwartier te Naqoura geplaatste LO's droegen in belangrijke mate bij aan effectieve communicatie tussen de UNIFIL (maritieme) staf en de Nederlandse schepen.

Deze missie heeft andermaal het belang van Infra Rood (IR) sensoren en camera's aangetoond die 's nachts gebruikt kunnen worden voor visuele identificatie van lucht- en zeedoelen. De bestaande voorraad van nachtzichtapparatuur, die zeer onderhoudsgevoelig is, wordt momenteel uitgebreid, waarbij wordt aangesloten bij vergelijkbare behoeftes van CLAS en het Korps Mariniers.

2.9. Duur van de deelname

In de Artikel 100 brief van 22 september 2006 gaf de regering aan dat de duur van de deelname gold voor één jaar, tot 31 augustus 2007. De effectiviteit van de Nederlandse bijdrage werd na de eerste rotatie geëvalueerd en als nuttige bijdrage aan de missie beoordeeld (zie kamerbrief 23432 nr. 219 d.d. 19 februari 2006). Vervolgens heeft de regering in haar brief van 22 juni 2007 aangekondigd de Nederlandse deelname te verlengen met zes maanden tot 1 maart 2008 en, afhankelijk van de internationale ontwikkelingen, een verlenging met nogmaals zes maanden tot 31 augustus 2008 te overwegen. Omdat EUMARFOR, dat vanaf 1 maart 2008 deelnam aan UNIFIL MTF, over voldoende fregatten beschikte, was de geplande Nederlandse bijdrage overbodig geworden.

2.10. Financiën

De raming voor de inzet van een fregat ten behoeve van UNIFIL MTF voor 2007 bedroeg in de 2^e suppletoire begroting 2007 circa € 11 miljoen. Dit bedrag is inclusief de verlenging zoals deze in de Artikel 100 brief van 22 juni 2007 is aangegeven. De daadwerkelijke uitgaven in 2007 bedroegen circa € 9 miljoen. Voor 2008 is € 2,2 miljoen in de begroting opgenomen conform de Artikel 100 brief van 22 juni 2007. Voor 2007 en 2008 kunnen nog rekeningen volgen. De daadwerkelijke verwachte uitgaven op de HGIS-begroting zijn daarom nog niet vast te stellen.

3. Afsluiting

In 2007-2008 maakten vier schepen alsmede enkele liaisonofficieren van de Koninklijke Marine deel uit van UNIFIL MTF die onder VN-mandaat een Maritieme Interdictie Operatie uitvoerde voor de kust van Libanon.

Ter afsluiting van deze evaluatie kan worden vastgesteld dat UNIFIL MTF de afgelopen periode met succes de illegale invoer van wapens en aanverwant materieel in Libanon heeft weten tegen te gaan. De Nederlandse schepen en hun bemanningen vormden een effectief en hoogwaardig deel van deze *Task Force*. Dit blijkt uit het grote aantal *hailings* dat door de Nederlandse schepen is uitgevoerd als mede de bijzondere taken die zij kregen toebedeeld, waaronder het waarnemend commando over de operaties op zee. Door deelname aan UNIFIL MTF heeft Nederland een belangrijke bijdrage geleverd aan het tot stand brengen aan de implementatie van de VN-Veiligheidsraad Resolutie 1701. De samenwerking met andere deelnemende landen, met name Duitsland, is uitstekend verlopen.

De commandanten hebben aangegeven dat hun bemanningen terugkeren met waardevolle ervaringen die vooral op het militair operationele vlak liggen. De *lessons learned* zijn van groot belang wanneer in de toekomst nog een keer beroep op hen wordt gedaan in het kader van een vergelijkbare opdracht.

Afkortingen

AMO	Area of Military Operations
ASM	Anti Ship Missile
ATC	Air Traffic Control
BA	Beveiligingsautoriteit
CDS	Commandant der Strijdkrachten
CIS	Communicatie en Informatiesystemen
CMP	Crisis Management Procedure
CTF	Commandant Task Force
CZSK	Commandant der Zeestrijdkrachten
DOPS	Directie Operaties
DPKO	Department of Peace Keeping Operations
DS	Defensie Staf
DVVO	Defensie Verkeer en Vervoer Organisatie
EUMARFOR	European Maritime Force
FC	Force Commander
FLS	Forward Logistic Site
FP	Force Protection
IR	Infra Rood
JOC	Joint Operations Centre
KM	Koninklijke Marine
Kmar	Koninklijke Marechaussee
LO	Liaisonofficier
MGV	Missie Gerichte Voorbereiding
MIO	Maritime Interdiction Operation
MTF	Maritime Task Force
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NLW	Niet Letale Wapens
NOC	Naval Operations Centre
OPCO	Operationeel Commando
RAP	Recognized Air Picture
RCH	Red Card Holder
ROE	Rules of Engagement
SGVN	Secretaris Generaal van de Verenigde Naties
SNR	Senior National Representative
SOFA	Status Of Forces Agreement
UNIFIL	United Nations Interim Force In Lebanon
VN	Verenigde Naties